

Milyen információs jártassággal rendelkeznek az egyetemre belépő elsőévesek Québecben?

Egyetemi hallgató; Felmérés [forma]; Használati szokások

Az egyetemi könyvtárak már sok éve kínálnak könyvtárhasználatra képző tanfolyamokat. A könyvtárosok legtöbbször az a tapasztalata, hogy az egyetemre belépő elsőévesek információkeresési jártassága igen korlátozott. A cikk egy québeci kutatás eredményeiről számol be,

amely ezt a kérdést vizsgálta. A felmérésben több mint 3000 hallgató (56,9%) vett részt 15 egyetem közvetítésével, amelyek közül 12 francia nyelvű, 3 pedig angol nyelvű volt. A korlátozott számú változó (20) ellenére igen sok résztvevő információkeresési jártassága meglehetősen gyengének bizonyult. Például kiderült, hogy a 20 változó közül 11 esetében a helyes válaszok aránya nem haladta meg a 36%-ot (12,7% és 35,8% között mozgott).

(Autoref.)

Lásd még 262

Információelőállítás, -megjelenítés és -terjesztés

Digitalizálás

06/273

ŚLIWIŃSKA, Maria: Koordynacja dygitalizacji w Europie = Prz.Bibl. 73.rocz. 2005. 4.no. 451-465.p. Bibliogr.

Res. angol nyelven

A digitalizálás összehangolása Európában

Digitalizálás; Együttműködés -nemzetközi

A cikk először bemutatja, miért van szükség az európai digitalizálási tevékenységek összehangolására a MINERVA projekt keretében. A MINERVA bevezetésének eredményeként létrehozták a nemzeti delegációk csoportját (National Delegate Group), melynek tagjai az egyes kulturális minisztériumok nemzeti digitalizálási politikáját képviselik. A szerző részletesen ismerteti a MINERVA projekten belül kijelölt feladatokat, melyek közül a legfontosabb a digitalizálási

együttműködés előmozdítása az új tagok csatlakozása után. Bemutatja a MINERVA résztvevőinek eddig elért eredményeit is, pl. a MINERVA honlapját és a vonatkozó bőséges szakirodalmat. Befejezésül két értékelést ad közre a projektről: a saját, szubjektív értékelését, valamint az Európa Bizottság és az Európai Parlament képviselőinek hivatalos értékelését.

(Autoref.)

06/274

SCHWENS, Ute: BKM engagiert sich für Digitalisierungsaktivitäten in Deutschland = Dial.Bibl. 18.Jg. 2006. 1.no. 11-14.p.

A német kulturális minisztérium támogatja az országos digitalizálási munkákat

Digitalizálás; Koordináció -belföldi; Közgyűjtemény

A Google 2004 decemberében bejelentett nagyszabású digitalizálási terveit többféleképpen lehet értékelni, az azonban tény, hogy a könyvtárak

és levéltárak állománya retrospektív digitalizálásának terve élénk visszhangot váltott ki szerte a világon. A franciák reagáltak elsőként, és egy olyan európai kezdeményezést sürgettek, amely képes lesz ellensúlyozni az angol nyelv és információpolitika dominanciáját.

2005 áprilisában Chirac elnök levelet intézett az Európai Bizottság és az Európa Parlament elnökéhez, amelyet öt másik államfő (Berlusconi, Gyurcsány, Kwasniewski, Schröder és Zapatero) is aláírt. A levélben az áll, hogy az európai könyvtárak sokszínű kincsei földrész egyedülálló kulturális örökségét jelentik, annak univerzalitását tükrözik. Digitalizálása és közreadása nélkül azonban ez a kincs nem töltheti be igazi küldetését a tudás univerzumában, ezért szükség van – a már meglévő kezdeményezések támogatása mellett – egy európai digitális könyvtár megteremtésére egy olyan koncentrált akció keretében, amelynek nyomán ez a kulturális és tudományos örökség strukturált formában mindenki számára hozzáférhetővé válik az interneten.

A levél után közvetlenül, májusban, a német kulturális megbízott (BKM), Weiss államminiszter-asszony, a koordináció élére állt: a BKM média-jogi kérdésekben illetékes részlege (K32) összehívta az első ülést, melyen valamennyi érdekelt részvételével a digitalizálás helyzetét elemezték. Ennek eredményei három pontban foglalhatók össze:

- a BKM kész a könyvtárak, levéltárak és múzeumok digitalizálási tevékenységének felmérésére,
- alapítványt hoznak létre a kulturális javak digitalizálására és használatára,
- az országos eszmecsere során figyelembe veszik a jelenlegi európai törekvéseket is.

Már a nyár folyamán felkérték a *Fraunhofer Gesellschaft* egyik intézetét (Institut Medienkommunikation) a felmérés elvégzésére és a cselekvési terv elkészítésére (2005. október 1. - 2006. június 30.). A finanszírozás a szövet-

ségi oktatási és kutatási minisztérium (BMBF) feladata lett, a projekt tanácsadó testületében a könyvtárak szakértői is részt vesznek.

A készülő tanulmány az alábbi kérdésekre is kitér majd:

- az igények tisztázására (a tudományban és az oktatásban való hasznosításra, a redundancia elkerülésére),
- a kulturális örökség digitalizálására (lebonyolítás, minőségbiztosítás, műszaki-gazdasági szempontok),
- az elkészült anyag bemutatására és használatára (portál, adatbázis-struktúra, együttműködés),
- a hosszú távú megőrzésre és elérésre (tárolókapacitás, mikrofilmzés és digitalizálás viszonya stb.).

Befejezésül az Európai Bizottságnak a bevezetőben említett levélre adott válaszára is kitér a cikk. Az EB 2005. június 1-én hirdette meg „*i2010 – az európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért*” programját; ennek előfutára az a 2005 szeptemberében meghirdetett stratégia, amely Európa írott és audiovizuális örökségét „Európai digitális könyvtárként” az interneten teszi majd hozzáférhetővé.

(Murányi Lajos)

Audiovizuális, elektronikus, optikai információhordozók

Lásd 204, 223, 231, 269

06/275

BELL, Steven - SHANK, John D.: Conferencing your computer = Libr.J. 131.vol. 2006. 4.no. 50-52.p.

Konferencia-előadás a számítógép előtt: virtuális konferencia az előadók nézőpontjából

Távkonferencia

Tanulmányukban a szerzők a távkonferenciák lebonyolításában szerzett tapasztalataikat adják közre, és teljesen új, dinamikus – a mai élethez jobban alkalmazkodó, a rendezvényeken való részvétel tetemes költségeket megtakarító és a technika adta lehetőségeket kihasználó – megoldásokat kínálnak a könyvtárosok továbbképzéséhez. 2004-től több mint 100 virtuális konferencián és szemináriumon (webinar) vettek részt előadóként. Nem könnyű a helyzetük, hiszen egy láthatatlan közönséghez kell szólítani, felhasználva a hagyományos – „szemtől szemben” már bevált – módszereket, külön figyelmet szentelve a vizuális ösztönzésnek, és megfelelő támpontokat is nyújtva a hallgatóságnak. (A megfelelő szoftver és számítógépes háttér is elengedhetetlen a sikeres rendezvényhez.) Fontos a hallgatóság figyelmének folyamatos fenntartása (mind a képernyőn, mind a fülhallgatóban) és mozgósítása interaktív mozzanatok alkalmazása révén. Több megoldást is kipróbáltak, amelyek jól beváltak, így:

- minden vetített öt dia után egy-egy kérdést építettek be – ezek révén bekapcsolódtak a résztvevők az előadásba, és vita is kialakulhatott;
- az előadás közben a chat-funkciót is bekapcsolták (ezt külön személy kezelte), ennek révén menet közben lehetett kérdéseket intézni az előadóhoz;

- az előadásba élő demonstrációt is beépítettek, és olyan weboldalakat mutattak be, amelyek összefüggtek a tárgyalt témával.

Lényeges az is, hogy az előadó megfelelő arányban éljen a diavetítés és a változatos tanulási módszerek lehetőségével. A leendő résztvevőnek érdemes az első ilyen alkalom előtt „gyakorolnia”; fontos például, hogy a rendelkezésére álló szoftver alkalmas legyen az internetes beszédátvitelre (Voice over IP = VoIP), elég nyugodtak-e a körülmények stb.

El kell ismerni, hogy nem mindenkinek felel meg ez a virtuális környezet; nem is szólva arról, hogy a „valódi” konferenciák egyik legnagyobb értéke a személyes kapcsolatok kialakítása, emellett ma még elég ritkák is ezek a rendezvények. Továbbképzési anyagok és programok már szép számmal találhatóak az online szakmai közösségek oldalain (pl. a <http://www.webjunction.org> vagy a <http://blendedlibrarian.org> címen), s az ACRL „kedvcsináló” hibrid konferencia-modellje talán utat fog törni az új megoldásnak is, hiszen rengeteg lehetőség rejlik ebben a formában.

A cikk keretes része a fontosabb konkrét tennivalókat foglalja össze:

- keressünk egy megfelelő, csendes helyet,
- ellenőrizzük a hardvert és a szoftvert,
- használjunk mikrofont és fejhallgatót.

A résztvevő

- biztosítson magának megfelelő mennyiségű időt,
- kapcsolja ki az összes kommunikációs eszközt,
- tegyen ki egy „ne zavarjanak”-táblát.

Az előadó

- használjon vizuális segédeszközöket (PowerPoint, weboldalak stb.),
- alkalmazzon közösségépítő technikákat, és
- kérdezzen, segítve a interaktivitást.

(Murányi Lajos)